

DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

12. évfolyam

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül játék, cselekvés és tapasztalat útján valósítja meg célját, amelynek középpontjában maga a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulás áll. A dramatikus tevékenységeknek nagyon sok formája ismert. A játék, a cselekvő részvétel, a problémaközpontú tematikus foglalkozások következtében megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül, az aktív tevékenységeknek köszönhetően fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei. A dramatikus formák alkalmazásának következtében a tanulók önmagukkal és a társadalommal harmonikus kapcsolatban élő állampolgárrá válnak, az emberi kapcsolatokban, a családi életben sikeresen együttműködő emberként boldogulnak.

Fontos a megfelelő értelmezői eszköztár elsajátítása, és annak tudatos és adekvát használata is, az eligazodás képességének megteremtése a kortárs kultúrában.

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex, folyamatos és rendszeres képzési egységekre bontott, egész évre kiterjedő gyakorlati képzés során sajátíthatók el.

A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják. A dramatikus tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul az önazonosság erősítéséhez és a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.

A dráma és színház tevékenységformáival való személyes találkozás révén a művészeti ág nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A dráma és színház tevékenységei nagy szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

1. Fejleszti a *tanulás kompetenciáit*, mert a tanuláshoz kapcsolódó sikeresség megélt élményként jelenik meg, mely más tárgyak tanulásához is pozitív megerősítést ad.

2. Fejleszti a *kommunikációs kompetenciákat*, mert a dráma és színház keretei között sokféle önkifejezési forma (verbális, vokális, nonverbális) alkalmazására és gyakorlására van lehetőség, ami a kommunikációs lehetőségek körét a megszokotthoz képest erőteljesen kitérít. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek.

3. Fejleszti a *digitális kompetenciákat*, hiszen a tanulók kezében lévő digitális eszközök a hétköznapi kommunikáció mindennapos eszközei, melyeket konkrét vagy szimbolikus tartalommal gyakran alkalmaznak kortárs élethelyzetekben. Emellett a dramatikus tevékenységek során a tanulók azonosítják a digitális környezet kínálta lehetőségeket és veszélyeket is, érvényesen foglalkozhatnak a magánszféra, a személyes adatok és a digitális identitás meglétével vagy hiányával, veszélyeztetésével vagy biztonságával.

4. Fejleszti a *gondolkodás kompetenciáit*, hiszen a dramatikus tevékenységek folyamán és következtében a tanuló motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására, és megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik. Ugyanakkor a dráma és színház tevékenységei teret adnak a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak is, a fantázia, kreatív megközelítések szabadságának, melyek szintén nagy szerepet játszanak a gondolkodás fejlesztésében.

5. Fejleszti a *társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciáit*, hiszen a dráma és színház tantárgy tanulása felhívja a figyelmet a közös értékeinkre és azok megőrzésének jelentőségére, másrészt felelősségvállalásra, toleranciára, szolidaritásra, megalapozott értékítélet megfogalmazására és annak aktív vállalására ösztönöz.

6. Fejleszti a *személyes és társas kompetenciákat*, hiszen a tantárgy tanulásának jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeret, a reális önértékelés kialakulását, ugyanakkor a csoportos együttműködésben, közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a

7. *kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit*, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében.

Végül a személyiségfejlesztésben betöltött szerepe miatt fejleszti a

8. *munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákat is.*

A tanulók értékelése**Az egyéni értékelés különböző formái**

- Önálló, produktív írásbeli munka (pl. problémamegoldó vagy elemző esszé írása, házi dolgozat, projektmunka, elektronikus anyag, portfólió) készítése.
- Pár- és csoportmunkában való részvétel (pl. szerepjáték).

A tanulók értékelésének főbb szempontjai

- Aktivitás és részvétel a tanulói tevékenységek során.
- Egyéni és csoportos képességfejlesztő feladatok megoldása.
- Projektek egyéni vagy csoportos elkészítése.
- Tanórán kívüli információszerzés, pl. kutató- és gyűjtőmunka produktumainak bemutatás

A tanterv alkalmazása, szükséges speciális képesítések és tárgyi feltételek

- Tánc és drámaszakos tanárok.

A tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

1. Tantervi megfelelés
2. Tanulhatóság (önálló ismeretszerzés lehetősége)
3. Szakmai-tudományos hitelesség
4. Segédanyagok (tanári kézikönyv, feladatlapok, munkafüzet, stb.) megléte
5. Megelőző és a következő fokozat megléte (tankönyvcsalád)
6. Előzetes kipróbálás pozitív tapasztalatai
7. Gyermeklélektani szempontok
8. Didaktikai kimunkáltság
9. Nevelési értékek
10. Újszerűség, korszerűség
11. Esztétikum
12. A szállítás megbízhatósága
13. A kiadó által nyújtott kedvezmények (pl. tanári továbbképzés, jutalomkönyvek)
14. Ár

Használható tankönyv: Kiss Gabriella Bevezetés a színházi előadások világába

Kerettantervi megfelelés

Az iskola arculatához igazított helyi tanterv, tehát megfelel a kerettantervnek, mely a Nat a Kormány 5/2020 (I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és

alkalmazásáról szóló 110/2012 (VI. 4.) Korm. rendelet módosításában megfogalmazottak szerint az alábbi általános és speciális elvárásokat tartalmazza:

- értékrendszere tükrözi a Nat-ban meghatározott közös értékeket;
- azonosíthatók bennük a Nat-ban megjelölt fejlesztési területek, nevelési célok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak, továbbá a bennük foglaltak alkalmasak ezek fejlesztésére, követésére és értékelésére;
- biztosítják a felkészítést az adott iskolafokot, iskolatípust lezáró vizsgák követelményeire;
- segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulói csoportok fejlesztését;
- használatuk során érvényesülnek a tanulói, gyermeki jogok és a tanulási esélyegyenlőség;
- érvényesíthető útmutatásokkal szolgálnak mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatok, mind pedig a műveltségi tartalmak teljesítéséhez;
- kellően nyitottak a továbbfejlesztésre, a célokhoz alkalmazkodó felhasználásra;
- folyamatosan biztosítják a mindennapos művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv a kerettantervhez 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Dráma és színház	---	---	---	1

A témakörök áttekintő táblázata:

	Témakör	Óraszám
I.	Szabályjátékok	1
II.	Dramatikus játékok	3
III.	Rögtönzés	3
IV.	Saját történet feldolgozása	1
V.	Műalkotások feldolgozása	2
VI.	Dramaturgiai ismeretek	2

VII.	A színház kifejező eszközei	3
VIII.	Dráma-és színháztörténet	10
IX.	Dráma- és színházelmélet	2
X.	Kortárs dráma és színház	1
XI.	Színjátékos tevékenység	3
XII.	Színházi előadás megtekintése	1
Összesen		32

I. Témakör:	Szabályjátékok	Óraszám: 1
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>felfedezi és alkalmazza a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit;</p> <p>felidézi és alkalmazza a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat;</p> <p>hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit;</p> <p>megfigyeli, azonosítja és értelmezi a társaitól és a környezetéből érkező hatásokat és az azokra adott saját válaszait;</p> <p>értelmezi önmagát egyénként és a csoport részeként, a csoporton belüli viszonyrendszerben betöltött helye szerint a csoportos játékok során.</p>	
	<p>A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése és alkalmazása</p> <p>A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése és</p>	

<p>Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>alkalmazása</p> <p>Verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és alkalmazása</p> <p>Összetett verbális és mozgásos koncentrációs gyakorlatok</p> <p>Hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzett tevékenység a játékszabályok adta keretek között</p> <p>Páros és kiscsoportos egyensúly- és bizalomgyakorlatok</p> <p>Csoportos bizalomjátékok</p> <p>Ön- és társismereti játékok</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságaira, azok összefüggéseire figyeltető gyakorlatok alkalmazása</p> <p>A kifejező közlés elsajátított technikai alapjainak alkalmazását lehetővé tevő gyakorlatok</p> <p>A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, mozgáskoordinációt (ezzel együtt az egymáshoz való alkalmazkodást) fejlesztő összetett gyakorlatok</p> <p>Vakvezetéses és/vagy egyensúlyvesztésre épülő bizalomgyakorlatok</p> <p>A társismeret játéka (megfigyeléstől a felismerésig)</p> <p>Kötött időben, osztálylétszámokkal is megvalósítható, játékszabályokhoz kötött ön- és csoportismereti gyakorlatok</p>	
<p>Fogalmak: tempó és ritmus, együttműködés, egyensúly, átadás és átvétel, impulzus, hatás és ellenhatás, bizalom, önismeret, társismeret</p>		
<p>II. Témakör:</p>	<p>Dramatikus játékok szöveg, hang, zene, mozgás</p>	<p>Óraszám: 3</p>

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>kitalál és dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat konkrét vagy szimbolikus jelentéssel;</p> <p>tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire, és felhasználja azokat dramatikus tevékenységeiben;</p> <p>továbbfejleszti az együttműködés és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát;</p> <p>kiveszi részét a közös döntéshozatali folyamatokból;</p> <p>adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit.</p>
	<p>Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat továbbfejlesztése</p> <p>A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és alkotó módon történő alkalmazása</p> <p>A környezet jelenségeinek megfigyelése és a tapasztalatok felhasználása a dramatikus tevékenységekben</p> <p>Részvétel a közös döntéshozatali folyamatokban</p> <p>Elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és a dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal történő alkalmazása konkrét</p>

Fejlesztési feladatok, ismeretek	<p>vagy szimbolikus jelentéssel</p> <p>Összetett kommunikációs játékok különböző munkaszervezési módokban</p> <p>Interakciós és szituációs játékok különféle eszközökkel (pl. tárgy, zene, mozgás,)</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>Csoporton belüli kommunikációt és együttműködést erősítő játékok</p> <p>Megadott témára, címre alkotott állóképek, képsorozatok</p> <p>Összetett szituációk megjelenítése különféle eszközrendszerek használatával (pl. némajáték, számsorok, halandzsa)</p> <p>Szituációs játékok különféle eszközök felhasználásával (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc)</p>	
Fogalmak: drámajáték, kommunikáció, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd		
III. Témakör:	Rögtönzés	Óraszám: 3
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat;</p> <p>ismeri és alkalmazza a szerepbe lépésben és az együttjátásban rejlő lehetőségeket;</p> <p>felismeri az empátia jelentőségét;</p> <p>ismeri és tudatosan alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.</p>	
	<p>A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak tudatos alkalmazása</p> <p>A rögtönzés tartalmi és formai elemeinek összefüggései</p> <p>Figura- és helyzetteremtés</p>	

<p>Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével</p> <p>Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett szituációs elemekkel</p> <p>Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában, a megismert technikák alkalmazásával</p> <p>A rögtönzés szerepből és szerepen kívül történő elemző és értelmező megvitatása</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>A kapcsolat létrehozása és fenntartása gátak, akadályok közbeiktatásával</p> <p>Karaktertanulmányok megadott figurákra, helyzetekre különböző szervezési módokkal</p> <p>A spontán és az előkészített rögtönzések (pl. adott zene, téma vagy fogalom alapján) lehetőségeinek és korlátainak tudatosítása</p> <p>Különféle konkrét és metaforikus kifejezőeszközök tudatos alkalmazása a rögtönzések során (pl. szituációs játékok hangeffektusokra, vázlat megadásával vagy közös kidolgozásával, a valódi érzelmek kimondásának tiltásával)</p> <p>A helyzetre, a partnerre, a saját figurára való visszajelzést kiváltó és lehetővé tevő reflektív formák alkalmazása</p>	
<p>Fogalmak: probléma, viszony, hierarchia, státusz, státuszkülönbség, figura tartása, típus és egyénítés</p>		
<p>IV. Témakör</p>	<p>Saját történetek feldolgozása</p>	<p>Óraszám: 1</p>

Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikusan tevékenységek révén; felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében; elemzi és dramatikusan eszközökkel feldolgozza az általa hozott problémahelyzeteket; értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.</p>
Fejlesztési feladatok, ismeretek	<p>Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) feldolgozása összetett dramatikusan kifejezési formák és ábrázolási módok alkalmazásával</p> <p>A problémahelyzetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása és dramatikusan eszközökkel történő feldolgozása</p> <p>Történetek gyűjtése, rendszerezése, válogatása, szerkesztése</p> <p>Egyéni történetekből közös történet alkotása</p> <p>A történetekben megjelenő értékrendszerek felfedezése és értelmezése</p> <p>Történet és forma egymásra hatása</p>
	<p>A történet lejegyzése, különféle narrációs technikák alkalmazása (pl. a szereplő önnarrációjának távolító hatása)</p>

Javasolt tevékenységek	<p>A szöveg dramatizálása (pl. szituációkra bontás, dialógusok létrehozása, szólamokra bontás, ritmizálás, visszhangzó felolvasás)</p> <p>Szerkesztési gyakorlatok (pl. etűdökre bontás, kötött formák társítása)</p> <p>A megjelenítés lehetőségei (pl. a szöveg és az akció szétválasztása, történetszínházi és/vagy olvasószínházi technikák, a stílusváltás alkalmazása)</p>	
<p>Fogalmak: döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekményszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondandó, tanulság</p>		
V. Témakör	Műalkotások feldolgozása	Óraszám: 2
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;</p> <p>felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében;</p> <p>értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.</p>	
	<p>A művészeti alkotások (pl. irodalom, zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) elemző-értelmező megközelítése dramatikus tevékenységek segítségével</p> <p>A művészeti alkotásokban megjelenő élethelyzetek, problémák körüljárása dramatikus tevékenységekkel</p> <p>A problémahelyzet jellemzőinek</p>	

<p>Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>felismerése, értelmezése, értékelése</p> <p>Dramatikus improvizációk képzőművészeti alkotások, zeneművek, ismert történelmi események, fénykép, film stb. alapján</p> <p>Szerkesztési feladatok különböző művészeti alkotások felhasználásával</p> <p>A történetek jelentőségének felismerése a kommunikációban, az érték-közvetítésben és a kulturális hagyomány átörökítésében</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Állóképek, szerepháló-építés, képsorozat a különböző viszonyrendszerek, szereplők közötti kapcsolatok vizsgálatára</p> <p>Némajátékos jelenetek és/vagy kötött szövegű játékok és/vagy szöveges jelenetek egyes érzelmek, élethelyzetek, problémák megjelenítésére</p> <p>Egy műalkotásban ábrázolt pillanathoz vezető, illetve annak folytatásaként kibontható történetek variációinak bemutatása különböző dramatikus tevékenységekkel</p> <p>Adott művészeti ágakhoz tartozó műalkotások más művészeti ágakba történő adaptációja</p> <p>A közös alkotás eredményeinek megbeszélése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben</p>	
<p>Fogalmak: konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés</p>		
<p>VI. Témakör</p>	<p>Dramaturgiai ismeretek</p>	<p>Óraszám: 2</p>
		<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p>

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>tudatosan alkalmazza a feszültségteremtés eszközeit a dramatikus tevékenységekben; megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).</p>	
<p>Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>A dramaturgiai alapfogalmak megkülönböztetése és tudatos alkalmazása A feszültségteremtés eszközeinek tudatos alkalmazása a dramatikus tevékenységekben A dramatikus szituációk jellemzőinek (szereplők, hely, idő, viszonyok, probléma, körülmények, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás) felismerése és azonosítása a dramatikus játékok során</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Közös jelenetépítés dramatikus és színházi eszközökkel A megjelenített helyzetek alkotóelemeinek, a feszültség forrásainak dramaturgiai szempontú elemzése</p>	
<p>Fogalmak: dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa</p>		
<p>VII. Témakör</p>	<p>A színház kifejezőeszközei</p>	<p>Óraszám: 3</p>
		<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló: adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés</p>

<p style="text-align: center;">Tanulási eredmények</p>	<p>eszközeit;</p> <p>ismeri és tudatosan alkalmazza a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;</p> <p>felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét;</p> <p>saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait.</p>
<p style="text-align: center;">Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>A sűrítés, variáció, fokozás, késleltetés, státushelyzet alkalmazása a különféle dramatikus tevékenységek során</p> <p>A térhasználat lehetőségeinek értelmezése, és ezek alkalmazása saját dramatikus tevékenységben; a színpadi tér, ismerkedés a színpadi térformákkal és használatuk következményeivel</p> <p>Anyagismeret és a stilizáció fogalmának ismerete és alkalmazása tárgyas, bábos megfogalmazási formák esetében</p> <p>A konkrét és absztrahált mozgás közötti különbség tudatosítása; a mozgásos kommunikáció értelmezése és alkalmazása saját dramatikus tevékenység során</p> <p>A hatáskeltés eszközeinek alkalmazása a gyakorlatok során</p> <p>A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének ismerete, a verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és kreatív alkalmazása a dramatikus tevékenységek során</p> <p>A színházi kommunikáció erejének ismerete, a dráma és színház</p>

	formanyelvi sajátosságainak tudatos alkalmazása, értelmezése, elemzése	
Javasolt tevékenységek	<p>A felsorolt dramaturgiai fogalmak különböző dramatikus tevékenységekben történő értelmezése, alkalmazása, hatáselemzése</p> <p>Hangulatok, fogalmak, érzések megfogalmazása, kifejezése dramatikus és/vagy mozgásos és/vagy bábos tevékenységekkel</p> <p>Dramatikus játékok a realitás és a stilizáció összevetésére</p> <p>Dramatikus és/vagy mozgásos, táncos tevékenységek a konkrét és az absztrahált mozgás megkülönböztetésére</p>	
Fogalmak: jelenet, típus, egyénítés, ellentét, párhuzam, feszültség, státus, sűrítés, variáció, színpadi tér, stilizáció, konkrét és absztrahált mozgás, hatás, katarzis		
VIII. Témakör	Dráma-és színháztörténet	Óraszám: 10
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit.</p>	
	<p>- az érettségi vizsgához szükséges dráma- és színháztörténeti ismeretek feldolgozása (ókori színház és dráma, a középkori Európa színháza és drámája, az angol reneszánsz színház és dráma, a spanyol barokk dráma és színház, a francia klasszicista dráma, a régi magyar dráma néhány alkotása, a XIX-XX.</p>	

<p>Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>századi magyar dráma és színház, a modern polgári dráma és színház kialakulása, Csehov és Sztanyiszlavszkij, Brecht színháza és drámái, a XX. század meghatározó színházi irányzatai, alkotói, jelentős drámaírói, napjaink legfontosabb színházi irányzatai és a kortárs drámairodalom néhány alkotása)</p> <p>A meglévő dráma- és színháztörténeti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével</p> <p>Színházi műfajok és stílusok történeti szempontú tanulmányozása; az egyes korszakok jellemző stílusjegyeinek, kifejezőeszközeinek felismerése a látott előadásokban</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Egyes színházi stílusok, színházi műfajok jellemző jegyeinek alkalmazása saját játékokban</p> <p>Egyes szerzők személyének, életművének, művészeti jellemzőinek megközelítése különféle dramatikus tevékenységekkel</p> <p>Választott művek, műrészletek, szövegrészek, szállóigék stb. felhasználása különféle dramatikus tevékenységekben</p> <p>Ismert drámai alkotások választott konfliktusainak, szituációinak kortárs helyzetbe, nyelvi közegbe, szövegkörnyezetbe emelése különböző dramatikus tevékenységekkel</p> <p>Megbeszélés, vita, értelmezés – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben</p>

Fogalmak: realista színjáték, abszurd, groteszk, performansz, a választott dráma- és színháztörténeti ismeretanyag szakszókincse		
IX. Témakör	Dráma – és színházelmélet	Óraszám: 2
Tanulási eredmények	<p>értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit;</p> <p>saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait.</p>	
Fejlesztési feladatok, ismeretek	<p>az érettségi vizsgához szükséges dráma- és színházelméleti ismeretek feldolgozása (a drámai műnem sajátosságai, a dráma/színjáték mint kommunikáció, a dráma szerkezeti felépítése, dramaturgiai és színházelméleti alapfogalmak, a színházművészet ösztönművészeti sajátosságai, színházi szakmák)</p> <p>az érettségi vizsgához szükséges műfaji ismeretek feldolgozása (a rituális játék/szertartásjáték, a tragédia, a komédia, a realista színjáték, az abszurd és a groteszk, bábjáték, zenés, tánc- és mozgásszínház)</p> <p>A drámai műnem sajátosságai: az epikától és a lírától eltérő sajátosságok felismerése és meghatározása, egyes drámaszerkezetek</p> <p>A meglévő dráma- és színházelméleti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével</p>	

	<p>Látott előadásokban és saját dramatikus tevékenységben a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak felismerése és azonosítása</p> <p>A dráma/színjáték mint kommunikáció: a dráma/színjáték „nyelve” és a befogadóra gyakorolt hatása</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>Dramatikus formanyelvi elemek összefűzése, egymásra építése dramatikus tevékenységekben;</p> <p>Drámai és színpadi szöveg összevetése, értelmezése, a színpadra készült szövegek sajátosságainak vizsgálata beszélgetésben és/vagy dramatikus tevékenységekkel;</p> <p>A tanult drámaszerkezetek megközelítése dramatikus tevékenységekkel;</p> <p>A komikum, az irónia, a groteszk jelenlétének vizsgálata a különböző drámaszerkezetekben;</p> <p>A vizsgált színháztörténeti korszakok és/vagy drámaszerkezetek megközelítése mozgásos és/vagy bábos tevékenységekkel;</p> <p>Megbeszélés, vita, értelmezés – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben.</p>	
<p>Fogalmak: a dráma műneme, a tanult drámaszerkezetek (pl. arisztotelészi dramaturgia, shakespeare-i dramaturgia, a brechti dramaturgia, az abszurd dramaturgia)</p>		
<p>X. Témakör</p>	<p>Kortárs dráma és színház</p>	<p>Óraszám: 1</p>
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit.</p>	

<p>Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>Napjaink egy-két fontos színházi irányzata és/vagy egy-két választott példa a kortárs drámairodalomból;</p> <p>A kortárs színházra vonatkozó meglévő ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével;</p> <p>Összművészeti sajátosságok felismerése: a művészeti ágak viszonya, hierarchiája a látott előadásban;</p> <p>A mai magyar színházi élet néhány jelentős alkotója (egy-két színész, rendező, díszlet- és jelmeztervező, zeneszerző, koreográfus, kritikus megnevezése/szakmai bemutatása);</p> <p>A mai magyar színházi élet műhelyei (egy választott társulat, együttes, alkotóközösség bemutatása);</p> <p>A mai magyar színházi struktúra jellemzői.</p>	
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>A műnemek keveredésének, átalakulásának vizsgálata kortársszínházi előadásokban beszélgetéssel és/vagy dramatikus tevékenységekkel;</p> <p>Ismerkedés napjaink egyes világszínházi törekvéseivel (pl. modern operák, mozgásszínházi előadások, prózai művek) különböző módszertanú tevékenységekkel.</p>	
<p>Fogalmak: hivatásos színház, kőszínház, alternatív színház, amatőr színház, diákszínházi</p>		
<p>XI. Témakör</p>	<p>Színjátékos tevékenység</p>	<p>Óraszám: 3</p>
		<p>az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat;</p>

<p style="text-align: center;">Tanulási eredmények</p>	<p>felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot), valamint a színházi vizualitás (pl. díszlet, jelmez, fény) eszköztárát; használja a tér sajátosságaiban (irányok, arányok, hangsúlyok, fény és sötét, mozgás és mozdulatlanság stb.) rejlő lehetőségeket;</p> <p>felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét;</p> <p>alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében, a történetek dramatizálásában és a figurateremtés folyamatában;</p> <p>felismeri és alkalmazza a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket;</p> <p>felismeri és alkalmazza a választott előadóművészeti műfajok (vers- és prózamondás; prózai, zenés, bábos, táncos, mozgásos színjáték stb.) jellemző eszköztárát.</p>
<p style="text-align: center;">Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>Az alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák, technikák alkalmazása</p> <p>Alkotó jellegű részvétel a közösség és a szaktanár közös igénye szerint a nyilvánosság (elsősorban saját közösség) számára készített egyéni vagy közös produkcióban</p> <p>az érettségi vizsgához szükséges gyakorlati ismeretek, produkciós tevékenységformák elsajátítása (beszéd, vers- és prózamondás, egyéni vagy közös daléneklés, a beszédtechnika alapjai, lírai, epikai és drámai alkotások</p>

	tolmácsolása, pódiumműfajok)	
Javasolt tevékenységek	<p>A rögtönzésekből etűdök létrehozása</p> <p>A drámamunkára jellemző kommunikáció és a színpadi kommunikáció megkülönböztetése, gyakorlati alkalmazása</p> <p>Szabadon választott előadó-művészeti formák (vers- és prózamondás; prózai, zenés, bábos, táncos, mozgásos színjáték stb.) saját élményű megtapasztalása</p>	
Fogalmak: színházi kommunikáció, pódiumszínpad, előadóművészet, megjelenítés, részleges megjelenítés, stilizáció		
XII. Témakör	Színházi előadás megtekintése	Óraszám: 1
Tanulási eredmények	<p>a színházi előadást önmaga és a világ megértésének élményszerű formájaként értelmezi;</p> <p>felismeri a színházi előadásokban a művészettel élés lehetőségének egyik formáját;</p> <p>a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.</p>	
	<p>Különböző színházi irányzatokat képviselő előadások (pl. hivatásos vagy amatőr színházi társulat előadása, annak hiányában gyermek- vagy diákszínjászó csoportok előadásainak) megtekintése;</p> <p>Az előadásról érvekkel alátámasztott önálló vélemény kialakítása és megfogalmazása, mások véleményének tiszteletben tartása;</p> <p>Színház- és drámaelméleti ismeretek alkalmazása a látott előadások szóbeli és/vagy írásbeli elemzésében (pl. a</p>	

<p>Fejlesztési feladatok, ismeretek</p>	<p>drámai műnem jellegzetességei, dramaturgiai alapfogalmak, a színházművészet ösztönművészeti sajátosságai);</p> <p>Látott színházi előadások elemző/értelmező/összehasonlító vizsgálata;</p> <p>Előadások megközelítése az élmények befogadását elősegítő dramatikus tevékenységformákkal;</p> <p>A fontosabb színházi szakmák ismerete (a színész, a rendező, a dramaturg, a scenikus, a koreográfus, az előadás létrehozásához szükséges színházi mesterségek);</p> <p>A színészi, rendezői, dramaturgiai, díszlet- és jelmeztervezői munka alapszintű elemzése;</p> <p>A színházi előadás élményének a művészettel élés egyik lehetséges formájaként, az egyén és a világ megértésének lehetőségeként való értelmezése.</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben és/vagy más tevékenységgel (pl. írásos elemzés, projektmunka, kooperatív tevékenységek);</p> <p>A figurateremtés elemeinek felismerése és alkalmazása;</p> <p>A feszültségteremtés eszközeinek felismerése és alkalmazása;</p> <p>A rendezői koncepció elemzése,</p>

	eszközeinek feltárása; Színházak közönségkapcsolatának vizsgálata (pl. plakátok, szóróanyag, műsorfüzet, honlap, közönségtalálkozók, színházpedagógiai tevékenység).
Fogalmak opera, balett, kortárs táncszínház, mozgásszínház, összművészet, rendező, díszlettervező, jelmeztervező, scenikus, koreográfus, színpadmester, világosító, ügyelő, sűgó, kellékes	